

bestandig større Befolkning kunde faa Blads ude paa Landet. Lad os som Eksempel tage en uopdyrket Egn, et Stykke af den jydskede Hede, hvor der dog findes Jord, som kan give et godt Udbytte, naar det bliver drejet. Saa kan der sandsynligvis ikke i lang Tid faas noget egentlig pekuniært Udbytte deraf. Men hvis Staten kunde hjælpe til, at disse nu uopdyrkede Strækninger kunde blive opdyrkede, saa at der kunde leve en velplaceret Befolkning der, tror jeg, Staten havde gaaet sig selv ganske betydeligt ved at skaffe Eksistensbetingelser ude paa Landet til en betydelig større Befolkning. Og det forekommer mig er det vigtigste, Staten bør se paa: Hvorledes kunne vi knytte en bestandig større Befolkning til Landet, ikke med det Formaal for Dje at skaffe Arbejdsgiverne billigere Arbejdskraft, men blot for at Landet kan føde en større Befolkning, og for at ogsaa Landbefolkningen kan komme til at tage til i Stedet for at tage af. Det maa være Hovedformaalet ved at lovgive paa dette Omraade og det, man efter min Formening burde stræbe hen til.

Det ærede 12te kongevalgte Medlem (A. Sage) omtalte blandt andet, at noget af det, Mindretallet i det andet Ting ønskede, var foruden Statseje, som jeg har talt om, tillige Ekspropriation. Jeg skal dertil bemærke, at det er jo ikke alene Mindretallet derne, der ønskede, at Jordlodderne skulde kunne eksproprieres til Fordel for Landarbejderne, men at ogsaa Flertallet i det andet Ting sluttede sig dertil og først forandrede dette ved 3dje Behandling. For mig staar det som en temmelig stor Nødvendighed, at dette Lovforslag giver Ekspropriationsret baade af Hensyn til at kunne skaffe den fornødne Mængde Jord og for at kunne skaffe Jorden paa rimelige Betingelser. Jeg tror, der er en Fare for, at naar der ikke have denne Ret til at skaffe Jord til Veje, kan det let ske, at den Jord, som overlades til Landarbejderne, bliver dyrere, end den bør være, og dyrere, end det kan betale sig for Landarbejderne at faa den. Jeg beklager altsaa, at denne Ekspropriationsret udgik af Lovforslaget. Hvorvidt det er muligt at sætte den ind igen, skal jeg ikke udtale mig nærmere om. Jeg antager ikke godt, det lader sig gøre, da det andet Ting havde forkastet det, og jeg skal ikke stille nogen absolut Fordring derom, men kun antyde her, at jeg vilde anse det for meget heldigt, hvis den var der og beklager, at den er gaaet ud nede i det andet Ting.

Jeg har kun ønsket at gøre disse Bemærkninger til Lovforslaget, idet jeg skal sige, at hvis man vil have det fremmet, hvad

jeg ogsaa haaber er Tilfældet her i dette Ting, bør man tage Lovforslaget, saaledes som det er affattet nede i det andet Ting og ikke forandre det i de Retninger, der ere komne til Orde her. Thi hvis man gør det, vil det efter min Formening gaa saaledes, som jeg har tilladt mig at bemærke, at det ikke vil komme til at gøre nogen Nytte, fordi Befolkningen, der skal nyde godt af Loven, ikke vilde kunne skaffe de Betingelser til Veje, paa Grundlag af hvilke den skulde kunne komme i Besiddelse af disse Jordlodder.

Første Viceformand (Sehested):

Da Tiden er saa lang fremrykket, skal jeg herved afbryde Forhandlingerne.

Inden jeg angiver Dagsordenen for næste Møde, skal jeg nævne, at jeg har modtaget en Henvendelse til Regering og Rigsdag fra Formanden for „Danst Bryggeriforening“, Haurowitz, hvori han meddeler en Mindretalsforklaring, som han angaaende et Andragende fra „Gamle Carlsberg“ og flere Bryggerier om Olfattens Forhøjelse har afgivet i Bryggeriforeningens Bestyrelse. — Trykte Eksemplarer af denne Henvendelse ere omdelte paa de Herrer's Bladser.

Endvidere er ved 7de Landsstingsmand for 1ste Kredts (Gustav Hansen) overgivet mig en Henvendelse til Regering og Rigsdag fra „Foreningen af københavnske Manufakturgrossister“, hvori de udtale Ønsket om at maatte beholde Bægttoldsystemet og Kreditoplagsretten samt Muligheden for Benyttelsen af Frilager og Frihavn. — Eksemplarer heraf ere ogsaa omdelte paa de Herrer's Bladser.

Næste Møde afholdes i Morgen, Fredag, Kl. 1½, og Dagsordenen vil da være:

- 1) Eventuelt: Anden Behandling af: Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1ste April 1897 til 31te Marts 1898.
- 2) Fortsættelse af første Behandling af: Forslag til Lov om Tilbejbringelsen af Jordlodder for Landarbejdere.

Mødet hævet Kl. 4.15.